

SEBASTIEN DE FOOZ

Een binnenweg
naar Istanbul

Stappen
naar vrede

Maand van de
Spiritualiteit

LANNOO

De geboorte van Jorsala

Het gebeurt eind jaren negentig. Ik rond mijn hogere studies af in Brussel. Ik schiet goed op met Martin, een jongen uit mijn richting. Op een dag zie ik dat het niet zo best gaat met hem. Hij vertrouwt me toe: 'Mijn vader heeft een zelfmoordpoging ondernomen, maar hij heeft het overleefd. Juist voor hij eraan begon, had hij een bericht bij onze dokter achtergelaten. Het is een mirakel dat die het op tijd heeft gevonden. Hij is naar ons huis gesneld en heeft mijn vader in extremis kunnen redden. Een paar minuten later en het zou te laat geweest zijn.'

De woorden van Martin slaan me met verstomming. 'Ik wil naar hem toe gaan', zeg ik. De zin is uit mijn mond nog voor ik heb nagedacht over de gevolgen. Enkele dagen later sta ik voor de beveiligde toegangsdeur van de psychiatrische afdeling in een groot Brussels ziekenhuis. Wat zou ik wel kunnen zeggen tegen een man die net heeft geprobeerd om een einde te maken aan zijn leven? Wat heeft me ertoe gedreven hem te gaan bezoeken? Ik verzamel mijn moed en bel aan: 'Ik kom iemand bezoeken.' De deur gaat open en ik zie uitgestrekte witte gangen. Verwilderde schimmen

schuifelen er voort met variabele snelheden. Sommigen zijn schichtig, anderen lijken gestold in de tijd. Als ze niet hier zijn, waar bevindt hun geest zich dan?

Aan de muren hangen slecht ingelijste foto's van berg-landschappen. De sfeer is benauwend. Ik ga de kamer van Yves, de vader van mijn vriend, binnen. De man met de grote blauwe ogen lijkt niet verrast te zijn door mijn komst: 'Martin heeft me verteld dat je zou langskomen. Zet je maar neer.' Ik neem plaats naast hem op het bed. Snel komen we tot de kern van de zaak. Hij legt me zijn ellendige toestand voor: zijn vrouw heeft hem verlaten, hij is zijn werk kwijt, hij zit op de glijbaan naar de hel. Hij speelde al een tijdje met het idee, maar om vandaar de stap te zetten... Yves praat zonder schroom over zichzelf. Hij vertelt dat hij graag wandelt, in het bijzonder als de nacht valt, bij schemerlicht. Wandelen van de dag naar de nacht: 'Omdat de nacht op mijn angsten lijkt. Hij stelt me gerust. Het idee van de dood brengt rust.'

Ik geef hem lik op stuk: 'En als we nu eens zouden vertrekken in het holst van de nacht, in een bos, om te wandelen naar het Oosten, waar de zon opkomt?' Andermaal ben ik verbaasd om me zo impulsief te horen spreken. De woorden komen eruit zonder enige controle, zonder na te denken over de praktische kant van de zaak. 'Akkoord.'

Wij spreken af in het midden van de maand augustus in het holst van de nacht. Ik ga Yves ophalen om 3 uur's ochtends.

In de stad zitten de cafés en de terrassen nog boordevol mensen. Het bruist er van het leven. Beetje bij beetje laten we het gejengel van de stad achter ons en rijden in stilte naar het Hallerbos, ten westen van Brussel. Ik parkeer de wagen aan de rand van het bos.

Het bos is een scharnierpunt tussen het reële en het imaginaire, tussen angst en vertrouwen, tussen wanhoop en hoop. In het begin vraagt het wat gewenning. Het volstaat om de ogen de tijd te geven om te wennen aan het duister, de oren gewoon te laten worden aan de geluiden van deze ongewone omgeving. In onze psychosociale archetypes is het nachtelijke woud de plaats die gevaren vertegenwoordigt. Het is de plek van dromen en mythes. Het is een oord om te mijden.

Voor sommigen is dit nachtelijke avontuur een mooie ontspanning in een bijzondere omgeving. Voor anderen is het bos de echo van hun angsten waar ze fysiek doorheen moeten, een confrontatie met hun spoken. 'Nochtans hebben die niet meer macht dan degene die we ze toekennen.'⁶

Als er een vreemd geluid klinkt, veroorzaakt dat angst. Toch is er iets in ons dat ons uitnodigt om verder te gaan en een andere, dieperliggende weg in te slaan: de weg in de weg. Liefdevol omgaan met eigen angsten en schaduwkanten, ze aanvaarden. Het licht van het ochtendglorien binnenlaten werkt louterend. 'Ik kijk uit naar de Allerhoogste, met meer verlangen dan nachtwakers naar de dageraad', zegt de psalmist.

Ik dring het woud binnen. Yves is zodanig dicht bij me dat we haast één silhouet vormen. Het is een maanloze nacht. De hemel is compleet helder. Er is geen strooilicht van de omliggende dorpen dat weerkaatst op de wolken. We zien niets. Ik heb geen zaklamp meegenomen om het experiment niet te vervalsen. Ik onderscheid met moeite de bomen voor me. Ik voel de hortende ademhaling van Yves in mijn nek. Hij houdt zich vast aan mijn schouder. We gaan door het struikgewas. Er zijn geen paden, maar ik voel intuïtief dat de ingeslagen richting de juiste is. Yves en ik vorderen langzaam. Het geluid van de nacht wordt nu en dan onderbroken door geluiden die opstijgen uit het zwart. Al vorderend krijg ik meer en meer de indruk dat we een dreigende omgeving binnentreden. Onze passen doen met duizend geluiden het mysterie van deze sombere rust kraken. Hoelang al lopen we door dit woud?

Maar de inkt van de nacht verliest zijn zwart, gaat over in koningsblauw. Het eerste licht begint te gloren, trekt het woud uit de nacht zonder reliëf. Uiteindelijk breekt de dageraad door. Het gebladerte steekt scherper af tegen de achtergrond van het nachtelijke hemelgewelf, dat zich nog een laatste ogenblik laat gevoelen. In het midden van dit onbekende bos, met Yves achter me, dringt een groot gevoel van vrede binnen in mij. Door vrede te ervaren wordt heel mijn omgeving vredig. Het woud is niet tegen ons. De belofte van een morgenochtend was een belofte van hoop en vreugde. De dageraad dringt zich steeds meer op, de nachtsluier trekt zich terug.

Het gezang van de vogels begeleidt deze langzame metamorfose. Wanneer het licht de nacht inhaalt, gaat dat steeds gepaard met een hemelse melodie. Enkele ogenblikken later, als we de rand van het bos naderen, komt de zon tevoorschijn. Ik draai me om. Yves huilt. Enkele uren eerder waren wij nog schimmen die rondredren in de nacht. Zijn gezicht straalt. Aan het eind van de nacht schittert het licht. De dood heeft geen toekomst meer.

week 4

Na afloop van een donkere nacht worden daar de lichtbakens van Jorsala uitgezet. De hoop heeft plaats nodig om te kiemen.

Je moet een beetje geschild zijn om ver weg te trekken, geschild om de durf te hebben te geloven in de goedheid van de mens. Nochtans is het dat soort lef dat ons brengt tot verbijsterende ontmoetingen, die je alleen maar meemaakt als je op weg bent naar een plaats die vreemd is aan de onze.

— SEBASTIEN DE FOOZ

Sebastien de Fooz is de bezieler van een wandeltocht van Ieper over Sarajevo naar Istanbul. Meer dan 3000 kilometer stappen naar het onbekende. Het leert ons meer begrip voor elkaars diversiteit en vormt de basis voor een vreedevolle samenleving, ook honderd jaar na WO I.

We hebben vandaag meer dan ooit het gevoel dat we onze heilige havens dreigen te verliezen. Hoe kunnen we toch de moed vinden om in dialoog te gaan met de ander en niet te vluchten in onverschilligheid? Door in de eerste plaats een tocht naar binnen te ondernemen, naar onze innerlijke ontmoetingsruimte. Alleen wie zijn angsten en vooroordelen achter zich laat, komt echt in contact met zichzelf en zal een vorm van innerlijke vrede ontdekken, een noodzakelijke weg om mee te kunnen bouwen aan een duurzame samenleving.

SEBASTIEN DE FOOZ is actief in het kader van de interculturele dialoog in Brussel. Na Santiago en Rome, stapte hij in 2005 te voet naar Jeruzalem. Sindsdien is hij ook initiatiefnemer van Jorsala, een beweging waarbij groepen mensen met diverse achtergronden te voet door verschillende landen trekken. Bij Lannoo verscheen zijn boek *Te voet naar Jeruzalem*.

WWW.LANNOO.COM